

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive research) เพื่อศึกษาลักษณะการหายและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการหายตามการรับรู้ของผู้ป่วยโรคอารมณ์ซึมเศร้า กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเป็นผู้ป่วยโรคอารมณ์ซึมเศร้าที่มาติดตามผลการรักษาที่ห้องตรวจจิตเวช แผนกผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลศรีนครินทร์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น จำนวน 82 คน เก็บรวบรวมข้อมูลในช่วงเดือนธันวาคม 2545 ถึงเดือนกุมภาพันธ์ 2546 รวมระยะเวลา 3 เดือน ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ร่วมกับการสังเกต เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ถึงโครงสร้างการหายและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการหายตามการรับรู้ของตนเองในผู้ป่วยโรคอารมณ์ซึมเศร้าและเครื่องบันทึกเสียง ข้อมูลที่ได้เป็นข้อมูลเชิงคุณภาพซึ่งผู้วิจัยถอดความจากเครื่องบันทึกเสียง สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) หลังจากนั้นนำเสนอข้อมูลเป็นเชิงปริมาณในลักษณะของการแจกแจงความถี่

ผลการศึกษาพบว่า

1. ลักษณะการหายจากภาวะซึมเศร้าตามการรับรู้ของผู้ป่วย พบว่า ผู้ป่วยรับรู้ถึงการหายจากภาวะซึมเศร้าโดยพิจารณาจากการกลับสู่ภาวะปกติก่อนป่วย ร่วมกับการสังเกตจากการนอนหลับ และการรับประทานอาหารได้ดี ซึ่งเป็นลักษณะที่สำคัญที่สุดตามการรับรู้ของตนเองที่บ่งบอกถึงลักษณะของการหายในผู้ป่วยโรคอารมณ์ซึมเศร้า นอกจากนี้การหายยังครอบคลุมถึง การมีศักยภาพ การมีสมาธิ การคิดที่ดี การตัดสินใจ การมีอารมณ์ที่ดี การควบคุมตนเองได้ ความมั่นใจและความสำเร็จ การสนใจดูแลตนเอง การมีความหวังมีกำลังใจ ความศรัทธา ความเชื่อ การมีสุขภาพกายที่แข็งแรง การมีจิตใจที่ดีเข้มแข็งและมีสัมพันธ์ภาพที่ดีกับคนอื่น ซึ่งทั้งหมดนี้เป็นลักษณะของการหายจากภาวะซึมเศร้า

2. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการหายจากภาวะซึมเศร้าตามการรับรู้ของผู้ป่วย ขณะที่ผู้ป่วยมาติดตามผลรักษาที่ห้องตรวจจิตเวช แผนกผู้ป่วยนอก พบว่า ปัจจัยด้านแพทย์ผู้รักษา เป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดที่ทำให้ผู้ป่วยเกิดการหายจากโรคซึมเศร้า โดยเฉพาะอย่างยิ่งการที่ผู้ป่วยมีความศรัทธาความเชื่อในแพทย์ผู้รักษา ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่พบบ่อยที่สุด ปัจจัยรองลงมา คือ ยา แรงเสริมทางบวก และการมีความหวัง ตามลำดับ

ขณะที่ผู้ป่วยอยู่รักษาตัวในหอผู้ป่วยจิตเวช พบปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการหายของผู้ป่วย ได้แก่ ปัจจัยด้านบุคลากรและปัจจัยด้านกิจกรรมบำบัด โดยปัจจัยด้านกิจกรรมบำบัด เป็นปัจจัยที่พบบ่อยที่สุด ที่ทำให้ผู้ป่วยเกิดการหายจากภาวะซึมเศร้า โดยเฉพาะอย่างยิ่งการได้เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มบำบัดในหอผู้ป่วย

ขณะที่ผู้ป่วยอยู่ที่บ้าน พบว่า ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการหาย ได้แก่ ปัจจัยด้านครอบครัว ตัวผู้ป่วย งานอดิเรกญาติหรือเพื่อน และกิจกรรมทางศาสนา ซึ่งปัจจัยด้านครอบครัว โดยเฉพาะอย่างยิ่งความผูกพันในครอบครัวและปัจจัยด้านการมีศักยภาพในตนเองของผู้ป่วย เป็นปัจจัยที่พบบ่อยที่สุดที่ส่งเสริมให้ผู้ป่วยเกิดการหายจากภาวะซึมเศร้า ปัจจัยรองลงมา คือ การมีเพื่อนหรือญาติสนิทที่เข้าใจ การมีสัมพันธ์ภาพที่ดีระหว่างกัน การมีงานอดิเรกทำ และการมีกิจกรรมทางศาสนาหรือการปฏิบัติบูชา ตามลำดับ

Abstract

TE139562

The objective of this descriptive research is to investigate the recovery and related factors as perceived by the depressed patients. The study sample was composed of the eighty two depressed patients who were followed up at out patient division in Srinagarind hospital, faculty of medicine, Khon Kaen university. The data were collected between December, 2001 to February 2002, totally three months, through interviews and observations. The research instrument was semi-structured interview developed by researcher. The data paraphrased from the recorder were described, data obtained were analysed by means of descriptive statistics and content analysis, subsequently, data were express by frequency.

The result of the study

1. According to the patient' perception, recovery was resuming back to "normal" condition prior to depression. Indicators used to ascertain their "normality" were being able to sleep and having good appetite. In addition to these two out standing indicator were feeling competent of doing thing, having good concentration, being optimistic, being decision, having good mood, self-controllability, self-confidence and success, self care ability, pertaining good hope, having courage, good health, good mind, and good relationships with others.

2. Relating factors perceived by patient at out patient division to have associated with good recovery was mostly trusting relationships with practitioners. Others were good medication, positive reinforcement by other people and vivid hope of recovery, respectively.

When them admitted at the psychiatry ward. It also revealed that the factors of recovery upon being admitted in the hospital were nursing professional and therapeutic activity. The therapeutic activity factor was the most critical condition of recovery, especially when the patients participated in group activity therapeutic at their ward.

In the factors relating to recovery as perceived by patients staying at home were family support, having some leisure or past time, having friends and being able to participate in religion regime. Family factors also included family well being and cohesiveness and self potential awareness was a very significant factor in allowing patients to go in their recovery from depression as well as having supportive friends and relative, having good relationships with others, having leisure and religion practice.